

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.018/2022/7. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Holtzer Olivér ügyvéd (cím) által képviselt I. rendű felperes (cím) I. rendű felperes, II. rendű felperes (cím) II. rendű felperes, III. rendű felperes (cím) III. rendű felperes, IV. rendű felperes (cím) IV. rendű felperes, V. rendű felperes (cím) V. rendű felperes, VI. rendű felperes (cím) VI. rendű felperes, VII. rendű felperes (cím) VII. rendű felperes, VIII. rendű felperes (cím) VIII. rendű felperes, IX. rendű felperes (cím) IX. rendű felperes, X. rendű felperes (cím) X. rendű felperes, XI. rendű felperes (cím) XI. rendű felperes, XII. rendű felperes (cím) XII. rendű felperes, XIII. rendű felperes (cím) XIII. rendű felperes, XIV. rendű felperes (cím) XIV. rendű felperes által a dr. Radnai Szilárd ügyvéd (cím) által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen közgyűlési határozatok hatályon kívül helyezése iránt indított perben az Egri Törvényszék 12.P.20.009/2020/127. számú – 138. sorszámon kijavított – ítélete ellen a felperes által 133. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg egyetemlegesen a felpereseknek 200 000 (kétszázezer) forint másodfokú eljárással felmerült költséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az alperes a ... Megyei Bíróság 1997. március hó 25. napján kelt Pk..../.../2. számú végzésével nyilvántartásba vett civil szervezet.

[2] A 2007. június 8-án kelt, az alperes közgyűlése 2007/26 számú határozatával elfogadott házi szabályzat V. fejezet 3.a.) pontja értelmében a tagok kötelesek az éves tagdíjat két egyenlő részletben, március 15-ig és június 15-ig a pénztárba befizetni; aki az előző határidőben a tagdíjat – a gazdaságvezető írásbeli felszólítása ellenére – nem fizeti meg, azt a mulasztás indokolásának hiányában az intézőbizottságnak a tagok sorából törölnie kell.

[3] A 2016. február 26-i közgyűlés a 15/2016 (II. 26.) számú határozatával döntött a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) szerinti továbbműködésről, egyben a Ptk. rendelkezéseinek megfelelően módosította az Alapszabályt. A módosított Alapszabály II. fejezet 8.a.6. pontja értelmében a tagdíj megfizetésének elmulasztása esetén a tag akkor zárható ki, ha a legalább három hónapos mulasztást követően a gazdasági felelős póthatáridő tűzésével és a jogkövetkezményekre figyelmeztetéssel felszólította a hátralék megfizetésére, a kizárási eljárást a taggyűlés folytatja le. A III. fejezet 17. g.) pontja értelmében a tagsági jogviszony megszüntetéséről történő döntés a taggyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik. Az Alapszabály a tagsági jogviszony megszüntetésével kapcsolatos feladatot nem utal az 5 tagú – az elnök, a titkár, a vadászmeister, a természetvédelmi felelős, a gazdasági felelős tisztségeiből álló – intézőbizottság hatáskörébe. A III. fejezet 20. pontja szerint az intézőbizottság a hatáskörébe tartozó kérdésekben egyszerű szótöbbséggel, nyílt szavazással határoz.

[4] Az alperes intézőbizottsága – négy tag részvételével – 2019. december 18-án ülést tartott. A jegyzőkönyv szerint az alperes 21 tagja kétszeri felhívás ellenére nem tett eleget tagdíjfizetési kötelezettségének, ezért a házi szabályzat erre vonatkozó előírása alapján

ezen nem fizető tagokat az intézőbizottságnak törölnie kell. Az intézőbizottság a 8/2019 (12.18.) számú határozatával a X. rendű felperest, a 9/2019 (12.18.) számú határozatával a XIII. rendű felperest, a 10/2019 (12.18.) számú határozatával a IV. rendű felperest, a 11/2019 (12.18.) számú határozatával a VII. rendű felperest, a 15/2019 (12.18.) számú határozatával a IX. rendű felperest, a 16/2019 (12.18.) számú határozatával a XIV. rendű felperest, a 17/2019 (12.18.) számú határozatával a XI. rendű felperest, a 18/2019 (12.18.) számú határozatával a III. rendű felperest, a 19/2019 (12.18.) számú határozatával az V. rendű felperest, a 20/2019 (12.18.) számú határozatával a XII. rendű felperest, a 23/2019 (12.18.) számú határozatával az I. rendű felperest, a 24/2019 (12.18.) számú határozatával a VIII. rendű felperest, a 27/2019 (12.18.) számú határozatával a II. rendű felperest, a 28/2019 (12.18.) számú határozatával a VI. rendű felperest törölte a tagnyilvántartásból.

[5] Azt követően, hogy az I.-XIV. rendű felperesek a jelen perben a fenti határozatok hatályon kívül helyezése iránt keresetlevelet terjesztettek elő, az alperes 2020. január 3-án megtartott közgyűlése – amelyre a 2019. december 18-i intézőbizottsági ülésen kizárt tagok nem kaptak a 6. napirendi pont szerint az intézőbizottság tagdíjbefizetéssel kapcsolatos döntéséről való tájékoztatót tartalmazó meghívót – a jegyzőkönyv szerint az intézőbizottsági határozatok megerősítése céljából, az 5/2020 (I.03.) számú határozatával a X. rendű felperest, a 6/2020 (I.03.) számú határozatával a XIII. rendű felperest, a 7/2020 (I.03.) számú határozatával a IV. rendű felperest, a 8/2020 (I.03.) számú határozatával a VII. rendű felperest, a 12/2020 (I.03.) számú határozatával a IX. rendű felperest, a 13/2020 (I.03.) számú határozatával a XIV. rendű felperest, a 14/2020 (I.03.) számú határozatával a XI. rendű felperest, a 15/2020 (I.03.) számú határozatával a III. rendű felperest, a 16/2020 (I.03.) számú határozatával az V. rendű felperest, a 17/2020 (I.03.) számú határozatával a XII. rendű felperest, a 20/2020 (I.03.) számú határozatával az I. rendű felperest, a 21/2020 (I.03.) számú határozatával a VIII. rendű felperest, a 24/2020 (I.03.) számú határozatával a II. rendű felperest, a 25/2020 (I.03.) számú határozatával a VI. rendű felperest törölte a tagnyilvántartásból.

[6] A felperesek módosított keresetükben kérték az alperes intézőbizottsága 2019. december 19-i és közgyűlése 2020. január 3-i, az előzőekben részletezett határozatainak hatályon kívül helyezését.

[7] Az alperes írásbeli ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását.

[8] Az elsőfokú bíróság az alperesnek a 2020. január 3-i közgyűlési határozatok hatályon kívül helyezésére irányuló módosított kereset tárgyában az eljárás megszüntetése iránti kérelmét elutasította azzal az indokolással, hogy az, mely szerint a közgyűlés az intézőbizottságnak a tagnyilvántartásból törlő rendelkezését megerősítette, ugyanazzal a jogkövetkezménnyel járt, mint ha a tagokat ténylegesen kizárták volna a vadásztársaságból, hiszen ezen jogintézmény is a tagsági jogviszonyuk megszüntetését eredményezte; az ettől eltérő jogértelmezés a visszaélésszerű, rosszhiszemű joggyakorlást segítené elő.

[9] Ezt követően az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével az alperes intézőbizottságának 8/2019. (12.18.) számú, 9/2019. (12.18.) számú, 10/2019. (12.18.) számú, 11/2019. (12.18.) számú, 15/2019. (12.18.) számú, 16/2019. (12.18.) számú, 17/2019. (12.18.) számú, 18/2019. (12.18.) számú, 19/2019. (12.18.) számú, 20/2019. (12.18.) számú, 23/2019. (12.18.) számú, 24/2019. (12.18.) számú, 27/2019. (12.18.) számú és a 28/2019. (12.18.) számú határozatait, valamint az alperes közgyűlése 5/2020. (I.03.) számú, 6/2020. (I.03.) számú, 7/2020. (I.03.) számú, 8/2020. (I.03.) számú, 12/2020. (I.03.) számú, 13/2020. (I.03.) számú, 14/2020. (I.03.) számú, 15/2020. (I.03.) számú, 16/2020. (I.03.) számú, 17/2020. (I.03.) számú, 20/2020. (I.03.) számú, 21/2020. (I.03.) számú, 24/2020. (I.03.) számú és 25/2020. (I.03.) számú határozatait hatályon kívül helyezte; kötelezte az alperest a felperesek javára 918.000 forint perköltség megfizetésére.

[10] Az elsőfokú ítélet jelentőséget tulajdonított annak, hogy a nyilvántartó bíróság által lefolytatott nemperes eljárások iratai alapján megállapíthatóan az alperes 2016. február 26-i közgyűlése öt éves időtartamra az intézőbizottság tagjának választotta 'intézőbizottsági tag1 neve' elnököt és 'intézőbizottsági tag2 neve' környezet- és természetvédelmi felelőst; az intézőbizottság további tagjainak – 'intézőbizottsági tag3 neve' vadászmeister, 'intézőbizottsági tag4 neve' gazdasági felelős és a VI. rendű felperes titkár – megbízatása ekkor még nem járt le, ezen tisztségviselők megválasztása nem volt a közgyűlés napirendjén. Az Egri Törvényszék a 2016. május 21-én jogerőre emelkedett Pk....../.../43. számú végzésével azonban a civil szervezetek nyilvántartásába az alperes képviselőjeként az intézőbizottság mind az öt tagját akként jegyezte be, hogy a megbízás időtartama öt év, a megbízás megszűnésének időpontja 2021. február 26. Ténylegesen azonban 2019. december 18. napjáig az intézőbizottság másik három tagjának az öt éves mandátuma lejárt, mivel ismételen őket nem választották újra és helyettük más vadásztársasági tagokat sem választottak meg intézőbizottsági tagokká. A vezető tisztségviselők megbízatása nem a nyilvántartásba történő bejegyzéssel, hanem a tisztség elfogadásával keletkezik. Az intézőbizottsági határozatokat önmagában az a körülmény nem teszi törvényessé, hogy a közhiteles nyilvántartás ebben az időpontban egyaránt képviselőként igazolta az intézőbizottság további három tagját is. Mivel pedig a 2019. december 18-i intézőbizottsági ülésen – amelyen 'intézőbizottsági tag1 neve', 'intézőbizottsági tag2 neve', 'intézőbizottsági tag4 neve' és 'intézőbizottsági tag3 neve' voltak jelen – így csak két megválasztott tag vett részt, az egyszerű szótöbbség nem volt biztosítva, így a meghozott határozatok az Alapszabályba ütköztek, ezért azokat a Ptk. 3:37. § (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte.

[11] A szótöbbséggel hozott határozatok hiányára tekintettel hangsúlyozta az elsőfokú bíróság, hogy nem kellett állást foglalnia abban a kérdésben, hogy az intézőbizottság a határozathozatala során vont-e el kizárólagos közgyűlési hatáskört.

[12] Ugyancsak jogszabálysértőnek találta a 2020. január 3-i közgyűlésen hozott határozatokat is. A felperesek a közgyűlési határozatokról csupán az elsőfokú eljárás során az alperesi írásbeli ellenkérelemből értesültek, ezért keresetüket törvényesen terjeszthették ki ezek hatályon kívül helyezésére. Ezek a határozatok pedig a Ptk. 3:70. §-ának (1) bekezdésébe ütköztek, mivel a tisztességes eljárást sérti az olyan közgyűlési határozat, amely tartalma akként határozható meg, hogy amennyiben esetlegesen az intézőbizottsági határozatok mégis Alapszabályba ütköznének, a közgyűlés a már kizártnak tekintett, ezért a közgyűlésre meg sem hívott tagokat kizárja. A garanciális szabályok teljes mellőzésével a határozatok ténylegesen azt célozták, hogy amennyiben az intézőbizottsági határozatok esetlegesen mégsem hatályosulhatnának, a tagsági jogviszonyt a közgyűlés szüntesse meg.

[13] A pervesztes alperest kötelezte az elsőfokú bíróság a felperesek javára, a meg nem határozható pertárgyérték alapul vételével, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. §-a (1)-(2) bekezdése szerinti mértékű ügyvédi munkadíj mint perköltség megfizetésére.

[14] Az alperes fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a kereset elutasítását.

[15] Előadta, hogy az elsőfokú ítélet sérti a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 2. §-ának (2) bekezdését, 342. §-ának (1) bekezdését és 360. §-ának (1) bekezdését. A felperesek a keresetlevelükben ugyan hivatkoztak arra, hogy az intézőbizottság nem volt legitim, azonban ezt az állításukat a perfelvételi szakban nem bizonyították. Az utólagos bizonyítás körében csatolták az ... Járási Ügyészség nyomozást megszüntető határozatát, azonban ezt az indítványukat utóbb visszavonták. Ebből következően az elsőfokú bíróság az intézőbizottság összetételére vonatkozó álláspontját kizárólag a nyilvántartó bíróságtól beszerzett nemperes eljárás irataira alapította. Ennek során azonban mellőzte a

törvényességi felügyeleti eljárásban hozott döntést. A Debreceni Ítéltábla az Egri Törvényszék Pkt.30.004/2017/7. számú végzését helybenhagyó Pkf.II.20.390/2018/2. számú végzését azzal indokolta, hogy a kérelmezők maguk is akként nyilatkoztak, hogy már nem áll fenn jogszabálysértő helyzet, így törvényességi felügyeleti eljárásnak nem volt helye. Ehhez a döntéshez mint nemperes eljárásban hozott érdemi döntéshez anyagi jogerőhatás fűződött, ezzel ellentétes következtetésre az elsőfokú bíróság sem juthatott volna.

[16] Felhívta, hogy az elsőfokú bíróság lényegében a perben olyan vizsgálatot folytatott le, amely eredményeképpen megállapította, hogy az intézőbizottság összetétele nem volt jogszerű, amely a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény (a továbbiakban: Cnytv.) rendelkezései szerinti törvényességi felügyeleti eljárásnak felel meg, amelyre a perben nem volt jogosultsága.

[17] Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy a Cnytv. 86. §-ának (1) bekezdése alapján a civil szervezetek névjegyzéke közhiteles nyilvántartásnak minősül, az abban foglaltak az ellenkező bizonyításig bizonyítják az oda bejegyzett adatokat. Ebből következően nem lehetett volna a képviseleti jogra eltérő ítéleti állítást tenni.

[18] Hangsúlyozta, hogy az intézőbizottságnak a jogszabályok által meghatározott körben, a házi szabályzat alapján joga volt a tagsági jogviszony megszüntetésére, ennek során nem volt kötelezettsége a tagdíjfizetés elmaradásának körülményeit vizsgálni, hanem adminisztrációs eljárás keretében kellett döntenie.

[19] Nem osztotta az elsőfokú bíróságnak a közgyűlési határozatok törvénysértő voltára tett következtetéseit sem. Ebben a körben a bírói gyakorlat felhívásával – BH2012. 202 számon közzétett döntés – rámutatott, hogy a keresetindítás utáni végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmük jogerős elutasításával a felperesek a tagsági jogviszonyuk 2019. december 18-i megszűnése folytán elveszítették azt a jogosultságukat, hogy az alperes szerveinek későbbi határozatait megtámadják, ezért ebben a részben az eljárás megszüntetésének lett volna helye. Hangsúlyozta, hogy a közgyűlési határozatok egyébként sem rendelkeztek a tagsági jogviszony megszüntetéséről, hanem csupán megerősítették az intézőbizottság korábban meghozott határozatait.

[20] A felperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján való helybenhagyását kérték. A Kúria Kpkf.VI.39.256/2021/2. és Kpkf.VI.40.509/2020/2. számú végzéseinek felhívásával hangsúlyozták, hogy a vezető tisztségviselő személyére vonatkozó adat nyilvántartásba történő bejegyzése nem konstitutív hatályú, a tisztségviselő megbízatása nem a nyilvántartásba történő bejegyzéssel, hanem a törvényben és az alapszabályban foglaltak szerinti megválasztásával és a tisztségviselői jogviszony elfogadásával jön létre. Az intézőbizottság nem működött jogszerűen, mivel tagjait két fő kivételével nem választották meg, mindez – függetlenül az ügyészégi határozat becsatolásától – az alperesi törvényes képviselő meghallgatásával igazolást nyert. Kiemelték, hogy az alperes alapszabálya a tagdíjfizetés elmulasztása esetén a kizárási eljárás szabályai szerint a döntést a taggyűlés kizárólagos hatáskörébe utalta, a nem megfelelő összetételű intézőbizottság eljárása felhatalmazás hiányában jogellenes volt. A BH2012. 202 számon közzétett döntés hivatkozásával rámutattak arra, hogy intézőbizottsági határozatok közgyűlési megerősítése ugyancsak jogszerűtlen, mivel annak a célja az volt, hogy az intézőbizottság határozata alapján kizárt tagok jogorvoslati jogát ellehetetlenítsék.

[21] Az ítéltábla a fellebbezést nem találta alaposnak.

[22] A Ptk. 3:35. §-ának (1) bekezdése szerint a jogi személy tagja kérheti a bíróságtól a jogi személy szervei által hozott határozat hatályon kívül helyezését, ha a határozat jogszabálysértő vagy a létesítő okiratba ütközik. A 3:36. §-ának (1) bekezdése

értelmében a határozat hatályon kívül helyezése iránt attól az időponttól számított harminc napon belül lehet keresetet indítani a jogi személy ellen, amikor a jogosult a határozatról tudomást szerzett vagy a határozatról tudomást szerezhette volna. A határozat meghozatalától számított egyéves, jogvesztő határidő elteltével per nem indítható.

[23] A felperesek a 2019. december 18-i intézőbizottsági határozatokat a 2020. január 15-én érkezett keresetlevélben, míg a 2020. január 3-i közgyűlési határozatokat – amelyről a felperesi jogi képviselő részére 2020. március 18-án kézbesített alperesi írásbeli ellenkérelemből szereztek tudomást – a 2020. április 1-jén érkezett keresetváltoztatást tartalmazó beadványukban támadták meg. Mindezekből következően az egyéves jogvesztő keresetindítási határidő nem telt el; a bírói gyakorlat szerint pedig a tudomásszerzéstől számított elévülési jellegűnek tekintett – így BDT2021. 4383 – határidőket érintően az alperes anyagi jogi kifogást nem terjesztett elő, ezért a harminc napos keresetindítási határidő megtartását nem is kellett vizsgálni. Mind az intézőbizottság, mind a közgyűlés az alperes szerve, így határozataik bíróság előtt megtámadhatók. A határozatok a felperesek tagsági jogviszonyát érintették, így a keresetindítási jogosultságuk – a közgyűlési határozatok vonatkozásában a későbbiekben részletezettek szerint – fennállt. A keresetváltoztatásra pedig a perfelvételi szakban a Pp. 185. §-a eljárási szabályainak megtartásával került sor, mivel a formálisan az intézőbizottsági határozatokat megerősítő közgyűlési határozatok jogsértő jellegére hivatkozás egyértelműen ténybeli és jogi alapon az eredeti keresettel összefüggő jogviszonyból eredt és keresetváltoztatást tartalmazó nyilatkozatot a keresetlevélre vonatkozó szabályoknak megfelelő tartalommal tették meg. Mindezekből következően a keresetindítás feltételei mind az intézőbizottsági, mind a közgyűlési határozatokat érintően fennálltak.

[24] Az elsőfokú bíróság elsődlegesen annak tulajdonított jelentőséget, hogy a 2019. december 18-án ülésező, a felperesek tagsági jogviszonyának megszüntetéséről határozó intézőbizottság összetétele megfelelt-e az Alapszabály rendelkezéseinek, és mivel úgy találta, hogy a nyilvántartás adataival ellentétben csak két jelen lévő tag megbízatása volt érvényes, ebből következően szótöbbséges határozatokat nem hozhatott, ezért nem vizsgálta, hogy a közgyűlés vagy – hatáskörét elvonva – az intézőbizottság volt-e jogosult dönteni a tagdíjfizetés elmulasztása miatt a tagok kizárásáról.

[25] Ezzel szemben az ítéltábla úgy találta, hogy elsődlegesen kellett volna azt vizsgálni, hogy a tagsági jogviszony díjnyemfizetés miatti megszüntetéséről jogosult volt-e az intézőbizottság rendelkezni; hatáskör hiányában ugyanis szükségtelen az abban történő döntés, hogy annak összetétele megfelelt-e a jogszabályok és az Alapszabály rendelkezéseinek, tekintettel arra, hogy amennyiben az intézőbizottság nem dönthetett a tagok ebből az okból kizárásáról, értelemszerűen szükségtelen az összetétel szabályosságának vizsgálata; mindezen felül a közgyűlési hatáskör jogellenes elvonása – a következőkben ismertetettek szerint – kihatással van arra is, hogy volt-e keresetindítási joguk a felpereseknek a 2020. január 3-i közgyűlési határozatok megtámadására.

[26] A Ptk. 3:71. §-ának (1) bekezdése szerint az egyesület döntéshozó szerve a közgyűlés.

[27] A Ptk. 3: 80. §-a sorolja fel az ügyvezetés feladatait, amelyek közé a törvényi rendelkezések szerint nem tartozik a tag kizárásáról döntés.

[28] A Ptk. 3:70. §-ának (1) bekezdése szerint a tagnak jogszabályt, az egyesület alapszabályát vagy közgyűlési határozatát súlyosan vagy ismételten sértő magatartása esetén - bármely egyesületi tag vagy egyesületi szerv kezdeményezésére - a taggal szemben kizárási eljárás folytatható le, ha az alapszabály a kizárást lefolytató szervet és a tisztességes eljárást biztosító szabályokat meghatározta. A jogszabályhely (2) bekezdése szerint a tag kizárását kimondó határozatot írásba kell foglalni és indokolással kell ellátni; az indokolásnak

tartalmaznia kell a kizárás alapjául szolgáló tényeket és bizonyítékokat, továbbá a jogorvoslati lehetőségről való tájékoztatást. A kizáró határozatot a taggal közölni kell.

[29] A bíróság nem jogosult a társaság döntéseit célszerűségi, gazdasági szempontból felülvizsgálni, és nem mérlegelheti a döntéshozatalban összeütköző érdekeket sem, kizárólag annak a vizsgálatára jogosult, hogy a határozat a jogszabályi rendelkezésekbe és az Alapszabályba ütközik-e.

[30] Az alapszabály tartalmára a Ptk. 3:5-3:11. §-aiban rendezett, a jogi személyekre vonatkozó általános szabályok – az egyesület nevére, székhelyére, céljára és tevékenységére, a tagok vagyoni hozzájárulására és annak módjára, valamint az egyesület első vezető tisztségviselőire vonatkozóan – alkalmazandók. Mindezen túl a Ptk. az egyesületre vonatkozó különleges szabályai a diszpozitivitás elvéből kiindulva további kötelező elemeket nem tartalmaznak, amelyből az következik, hogy a Ptk. nem szabályozza az egyesület legfőbb szerve működésének részleteit, ezt a kérdést az alapszabályra utalja. Ebből következik, hogy az alapszabályban ki kell térni a tagi kizárás lehetőségére, de olyan negatív tartalommal is elfogadható az alapszabály, hogy az adott egyesület nem kívánja a tag kizárásának jogi lehetőségét szabállyá emeli, így nincs arra mód, hogy az egyesület a tagját kizárja. Minden egyes egyesületnek magának kell eldöntenie, hogy a tagsággal kapcsolatosan milyen speciális kizárási vagy összeférhetetlenségi szabályokat állít fel, vagy mellőzi ilyen szabályok megalkotását. (Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.108/2019/5.) Bármely megoldást is választja, az alapszabálya köti a mindenkor tagokat és az egyesület szerveit, tisztségviselőit és a jogvitában eljáró bíróságot.

[31] Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított annak jelentőséget, hogy az alperes közgyűlése 2016. február 26-án, a Ptk. alkalmazására áttérés során az Alapszabályt teljes terjedelmében megváltoztatta. Az elsőfokú bíróság ugyan nem tette az iratok részévé az Alapszabályt, azonban a per másodfokú tárgyalásán jelen lévő alperesi jogi képviselő kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a felperesek által a keresetlevélben idézettek teljes egészében megfelelnek az alperes a keresettel támadott intézőbizottsági és közgyűlési határozatok időpontjában hatályos, nyilvántartásba bejegyzett alapszabálya szövegének és azt sem vitatta, hogy ez az Alapszabály a keresetlevélben idézett szövegen kívül a tag kizárásával kapcsolatban egyéb rendelkezéseket nem tartalmaz, az intézőbizottság hatáskörébe a tagsági jogviszony megszüntetéséről döntéssel kapcsolatos feladatot ezen túl nem utal; ennek alapján a felek által egyezően előadott alapszabályi rendelkezések alkalmasak voltak a jogvita eldöntésére.

[32] A 2019. december 18-án és 2020. január 3-án hatályos alapszabályi rendelkezések pedig kétséget kizáróan a – taggyűlésnek nevezett – közgyűlés hatáskörébe utalták a tagdíj fizetésével három hónapon keresztül elmaradó tag kizárásáról rendelkezést, és részletesen meg-határozták a tag kizárására irányuló eljárás szabályait. A tagokra és tisztségviselőkre kötelező alapszabályi rendelkezések az intézőbizottságnak nem adtak hatáskört a tag kizárását érintően, ezért az intézőbizottságnak a felperesek tagsági jogviszonyának megszüntetését kimondó határozatai az Alapszabály rendelkezéseibe ütköznek és ezért jogsértőek. Az alperesnek a 2007. június 8-án kelt közgyűlési határozattal elfogadott házi szabályzatára hivatkozás téves, mivel annak meghozatalára a korábbi Alapszabály felhatalmazó rendelkezése alapján kerülhetett sor; azzal azonban, hogy az alperes közgyűlése 2016. február 26-án a tag kizárását kivételt nem tűrően a közgyűlés hatáskörébe utalta, ez a felhatalmazás megszűnt. Az egyesület működésének alapvető előírásait tartalmazó alapszabály és a Ptk.-ban nem is szabályozott, alacsonyabb szintű házi szabályzat közötti ellentmondást az előző javára kell feloldani.

[33] Egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bíróságnak a 2020. január 3-i közgyűlési határozatokat érintő, megváltoztatott kereset vonatkozásában az eljárás megszüntetése iránti

kérelmet elutasító határozatával. A felperesek keresetindítási joga ugyanis ezeknek a határozatoknak a tekintetében is fennállt.

[34] A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 10/A. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Ptk. 3:35. §-a alkalmazásában a jogi személy szervei által hozott határozat ellen a Ptk. hatálybalépését követően is csak az a tag vagy alapító kérheti a bíróságtól a határozat hatályon kívül helyezését, aki a határozathozatal során szavazati joggal rendelkezett vagy a határozathozatal tekintetében alapítói jogokat gyakorolhatott. A jogszabályhely (2) bekezdése szerint a Ptk. 3:35. §-a alkalmazásában a keresetindításra, vagy a jogi személy határozata ellen benyújtott kereset tárgyában meghozott ítélet elleni felülvizsgálat kezdeményezésére való jogosultságnak, keresetőségi jognak, illetve perbeli legitimációnak (a továbbiakban: keresetindítási jog) a per során folyamatosan, a per befejezéséig – ideértve e rendkívüli jogorvoslatot is – fenn kell állnia. Ha a keresetindítási jogot megalapozó jogviszonyban bekövetkezett változás folytán – a jogutódlás esetét kivéve – a keresetindítási jog megszűnik, a bíróság a pert megszünteti.

[35] Az alperes arra hivatkozott, hogy a felpereseknek azért nem volt keresetindítási joga a közgyűlési határozatok megtámadása iránt, mert előzőleg az intézőbizottsági határozatok az alperesek tagjai sorából már kizárták, és jogerős ítélet ezeket a határozatokat nem helyezte hatályon kívül illetve jogerős végzés a határozatok végrehajtását nem függesztette fel. Kétségtelen, hogy a keresettel megtámadott határozat mindaddig hatályos, amíg azt a bíróság jogerős határozattal meg nem semmisíti, vagy annak a végrehajtását a peres eljárás során fel nem függeszti. Az ítéltábla értelmezése szerint a jogszabályi rendelkezések rendszertani értelmezéséből arra lehet következtetni, hogy a kizárt tagok keresetindítási jogosultsága valóban megszűnik a kizárás tárgyán kívüli egyéb későbbi határozatok vonatkozásában, hi-szen nyilvánvalóan a társaság a működését arra alapítja, hogy ezek a tagok nem gyakorolhatják a tagsági jogaikat. Nem lehet azonban eltekinteni attól a tényről, hogy a közgyűlés - amelyre éppen a korábbi intézőbizottsági kizáró határozatok folytán a felperesek meghívót nem kaptak, arról nem értesültek - ugyanazt a joghatást kívánta elérni, mint az intézőbizottság a tagsági jogviszonyt megszüntető határozatai, csak éppen arra az esetre, ha az utóbbi határozatai az Alapszabályba vagy a jogszabályba ütközés folytán joghatást nem válthatnak ki. Az Alaptörvény 28. Cikkéből következő, a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgáló jogszabályi rendelkezések értelmezéséből az következik, hogy a keresetindítási jogosultság korlátozása értelemszerűen nem vonatkozhatott a támadott határozattal azonosan a tagsági jogviszony megszűnését eredményező későbbi határozatokra, mert az ellenkező értelmezés arra a nyilvánvalóan nem támogatható helyzetre vezetne, a Ptk. 1:3. §-ában rögzített jóhiszeműség és tisztességesség követelményével kerülne szembe, egyben a Ptk. 1:5. §-ában tilalmazott joggal való visszaélést eredményezné, hogy a jogi személy akár különböző, akár azonos szervei egymást követő ismételt kizárásokkal el tudnák vonni a tagoknak azt a törvényi jogát, hogy a jogviszonyuk megszüntetését eredményező határozatokat bíróság előtt megtámadhassák. (Ez az értelmezés vezethető le a BH2012. 202 számon közzétett döntés indokolásából is.) Helyesen jár el ezért az elsőfokú bíróság, amikor nem rendelkezett a keresetindítási jog hiánya miatt az eljárás ebben a részben megszüntetéséről.

[36] A Ptk. 3:17. §-ának (1) bekezdése szerint a döntéshozó szerv ülését a vezető tisztségviselő meghívó küldésével vagy közzétételével hívja össze. A (2) bekezdés c) pontja értelmében a meghívónak tartalmaznia kell – többek között – az ülés napirendjét. A (3) bekezdés szerint a napirendet a meghívóban olyan részletességgel kell feltüntetni, hogy a szavazásra jogosultak a tárgyalni kívánt témakörökben álláspontjukat kialakíthassák.

[37] A közgyűlés összehívása nem felelt meg az előző törvényi rendelkezéseknek, mert az ülésre a felperesek meghívást nem kaptak, a meghívóban pedig az intézőbizottsági határozatokról tájékoztatást és nem a tagok kizárását jelölték meg, így a meghívó egyébként sem felelt meg a törvény által támasztott követelményeknek, nem tette lehetővé a tagok számára jogi álláspontjuk kialakítását. A nem a jogszabályi rendelkezések szerint összehívott közgyűlés szabályszerű határozatokat nem hozhatott.

[38] Mindezekre tekintettel az elsőfokú ítélet helytállóan foglalt állást arról, hogy a keresettel támadott intézőbizottsági és közgyűlési határozatok jogsértőek, így azok hatályon kívül helyezésének a jogszabályi feltételei fennállnak, ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[39] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az ítéltábla az alperest a felpereseknek a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alapján meghatározott összegű, másodfokú ügyvédi képvisellel felmerült perkölségének a viselésére.

Debrecen, 2022. március 31.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Répássy Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró